

ΠΑΛΑΙΟΙ ΤΥΠΟΙ ΤΩΝ ΔΡΟΜΩΝ

ΟΙ ΤΡΕΛΛΟΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Γιάννης ο Πηλαλάκιος. Η Τρελλο-Μαρίνα. Ο Μασσώνας, κ.τ.λ. Ο άνθρωπος τράμ. Ένας διασκεδαστικώτατος τύπος. Τε φρέπτηρον τών ερωτικών ζευγαριών. Το γεροντάκι με την κάκα και η νεκρώσιμος ακολουθίες. Με τι διασκεδάζαν οι παλαιοί Αθηναίοι. Τύπος και θέματα. Η ζωή και ο θάνατος τών περιεργωτέρων τρελλών της Αθήνας.

ΤΑΣ Αθήνας, πόλιν τών κινυών καιμιάτων, οι τρελλοί ύπηρξαν πάντοτε άφθονοι. Αναφέροντα όμως από τούς γεροντοτέρους Αθηναίους και μερικοί έντελώς ιδιόρρυθμοι. Ένας άπ' αυτούς ήταν κ' ο Γιάννης ο Πηλαλάκιος, όπως τόν είχαν ονομάσει. Ο συμπαιθητός αυτός νέος, ένα καλό πρού, εμφανίσθη ότι έγινε τροχιοδρόμος και ανέλαβε άμέσως τή καθήκοντα του... τράμ! Έστρώσε φανταστικές τροχιές επάνω σ' τους τούς Αθηναίους δρόμους και κολύτην διασχώς επάνω τους, απαιτημένους μ' ένα τενεζέ που ζουτούσε και με διάφορα άλλα παλληκαριόδικά, τούς τροχούς και τή σφαιροίματα της νέας του ύπαστάσεως.

Αυτό συνέβαινε στά 1893, δηλαδή στην εποχή του περιγίμων τροχιοδρόμου Βοτού, που τή βαγόνια τή έσερναν άλογα. Έγινε λοιπόν, φυσικά, και ο Γιάννης ελληλότοπος, χωρίς στάσεις ύποχρεωτικές και προαιρετικές, σταματώντας κάθε στιγμή που οι διαβάτες τόν εφώλυζαν για νά τόν αναθέσουν διάφορα θέματα. Γιατί ο Γιάννης ο Πηλαλάκιος ήταν μοναδικός για νά έτελει διάφορες μικροπτηρίες, τις όποιες έτελείονε με άξίειανη δραστηριότητα, άριθμεία και ταχύτητα, που θά τήν εξήγγελλαν πολλοί από τούς φρονιμούς συναδέλφους του.

Με τόν καιρό όμως ή βασιλεία του Ιππλάτων τροχιοδρόμου έτελείωσε και ήθε ο ήλεκτροκίνητος. Ο Γιάννης έπεισε άμέσως ν' αλλάξει κ' αυτός τρόπον έλξεως. Έγινε ήλεκτροκίνητος. Αύξηση σε αναγκαστικώς τήν ταχύτητά του, έτροπαιοίσε τή ήχησή του και καθήρισε στάσεις ύποχρεωτικές και στάσεις προαιρετικές.

— Στάσον, Γιάννη! — Δέν μπορώ. Να πάτε νά περιμένετε στη... στάση! — Βρε στάσον μιά στιγμή!... — Δέν μπορώ! Ο κανονισμός...

Έπρωτιόσε νά χάσει μερικώς δεκάδες, όχι όμως νά παραθή τόν κανονισμό. Οι πελάτες του άρχισαν νά απογοητώνται άπέναντι της νέας καταστάσεως, αγά—αγά όμως εονήθησαν και ή αύξησις της ταχύτητος, με τήν καλοήγεια έλξη, τούς απέχρημισε για τις σχολαστικότητες του κανονισμού.

Γιά πολλά έτη, ο Γιάννης ο Πηλαλάκιος, άνθρωπος—τροχιοδρόμος, ήλεκτροκίνητος τώρα, υπήρθε με μοναδική ευσυνειδησία τής Αθηναϊκής κοινωνία και ήταν ύπόδειγμα εργατικότητας. Δέν έκανε ποτέ άπεργία, δέν έκοψε κανένα άνωπυτο διαβάτη, δέν έπαιξε καμιά τραγωδία συγκρούσεως και συναγωνίσθη τή κίτρινα βαγόνια με ευνουδιστή άξίειανη.

Ήσαν όμως με τόν καιρό τή αεροπλάνια. Ο Γιάννης δέν μπορούσε νά μείνη ήλεκτροκίνητος τροχιοδρόμος, δηλαδή ασταχίτης μεροστά στη νέα έφεύρεση και καθυστερημένος... Κι' ένα καλό πρού, μεταμορφώθηκε σε αεροπλάνο. Δέν έτρεξε πιά, όπως πρώτα, χυλιότατες τενεζέδες και φουφόντας σφαιροίχρες επάνω στις φανταστικές τροχιές του.

Τώρα άλλοιτε τή δυό του χέρια όριζόντως, άν φερούγγες, τεντόνιστες τού κροτί του, άπομωμένως τελείως τού μακρινού βόμβο του αεροπλάνου και διαγράφοντας φουαιε καμπύλες μ' ελαφρότητα που θά ένόμιζε κανείς ότι δέν άγγίζει τού γαιμα...

Με όλ' αυτά όμως, δέν έπαρε νά έξυτηρητή τις πεζές ανάγκες τών παλιών του πελατών, οι όποιοι φρόντων τή φόνια τους στο θανάσιο αυτό μονοπλάνο κ' έστάνειν έντασις τή γριάματά τους στο Ταχυδρομείο.

Ο προεδρευτικός αυτός τρελλός δέν ζή πιά. Πέθανε μιά γεμωνάτηρη παγομένη νητιά γάτω από ένα καρροστάκι, στο Βαρθάκειο. Ζούν όμως πολλοί από τούς καθυστερημένους γνωστικούς, οι όποιοι δέν βιάζονται καθόλου.

Άλλος παράδοξος τρελλός τών Αθηνών, ήταν κ' ένας φηλός, λιγνός, κοκαλιάρης άνθρωπος που άνεδοκατέβαινε άπ' τή πρού ως τή βράνη τήν όδον Σταδίου. Από καιρό σε καιρό στεκόταν, για νά πάρη ύφος Αη Γιάννη Προδρόμου και ύφώνοντας τή χέρια στον οφθαλμό, φώναζε :

— Κύριε! Κύριε! Γνώσι στους τρελλούς!... Γνώσι στους Ρομιμούς!...

Άλλοιότατα, εφαναξότανε όλους τούς Έλληνας τρελλούς και παρακαλούσε τή Θεό νά τούς δώσει τήν υγεία τους!...

Άλλος τέτοιος τύπος της όδου Σταδίου ήταν ή Τρελλο—Μαρίνα. Ήταν μιά νέα μελαχροινή σαν τσιγγάνα και είχε πάθει τή λόξα νά ήθελοκίνηση τή έρωτικά ζεύγη, ή τούλάστον όσα αυτή εφαναξότανε τέτοια. Παρακαλούθησε λοιπόν, προ πάντων τις άπογευματινές ώρες, τόν κόσμο που άνέβαινε τήν όδον Σταδίου και όταν έβλεπε κανένα ζευγάρι, έστεκε και τή έκοβε τή δρόμο, λέγοντας :

— Στο Ζάππειο πάτε, έ; Στά παγκάκια!... Μιμίμ.

Και τραβούσε εκείνο τού εμπίμα με τόν και γεροντομώ, που φανέρονταν πολλά. Η Τρελλο—Μαρίνα είχε κάνει πολλά έμπειρία στο πάγκο του Ζαπτείου, ως που τήν παρέλαβε τέλος ή άστυνομία και τήν έκλεισε στο Φρενοκομείο της Αγίας Έλεούσης.

ΟΙ ΛΟΓΙΟΙ ΜΑΣ ΠΡΟ ΗΜΙΣΕΩΣ ΑΙΩΝΟΣ

Ο Τιμ. Αμπελάς, ο Ανδρ. Νικολάρας και ο Κλ. Ραγκαβής.

Άλλος ιδιόρρυθμος τύπος τρελλού ύπηρξε ο ελληλόγλωσσος Μ α σ σ ώ ν ο ς, διάσημος ως... υφής στις νηδίες. Ο θλιβερός αυτός απαρηγορημένος ήταν ένα, άγνωστον περιελεύσεως, κοντόσυμο και λιπόσυκο γεροντάκι. Κανείς δέν έμαθε ποτέ από πού και πώς βρόθηκε στις Αθήνας. Κύριο επάγγελμά του ήταν νά διαβάση τόν Αποστόλο στις νεκρώσιμες ακολουθίες...

Φορούσε πάντοτε λιανά ρούχα και στο κεφάλι ένα είδος Ρωσικής κάσας, με δυό άστρα επάνω, άγνωστον τί σημαίνοντα... Ήταν έτοιμος σε όλες τις νηδίες και στην κακόλητη στιγμή έμπαιγε από τή μήτη τή

φονή του : — Άδελφοί, ού θέλω ύμιας άγνωσίη περί τών κεκοιμημένων...». Τό διαρκές αυτό διάβαση της επαχθήσους έπιστολής του Αποστόλου, τόν έκανε άνησυχητικώτατο στο πλέρως, που τόν θεωρούσε πιά ως γενικό νεκροφάτη της πόλεως... Η δόξα τού άνθρώπου νά πιστέψη ο κόσμος, ότι ήταν μέλος κάποιου μυστικού μέρους, και επειδή τήν εποχή εκείνη ο Τεκτονισμός έθωροετο θρησκευτική αίρεσις (είχαν μάλιστα γίνει και παραχές σε μερικώς πόλεις της Ελλάδος), τή γεροντία με τήν άλλόκλητη κάκα εννοήθη άπ' τή λαό έλπιθερος τέκτον. Τόν άνωμίσεως εΜασσώνας και τή παρατσούκλι τούμηνε. Έτον περνούσε, τού φώναζαν :

— Ο Μασσώνας! Ο Μασσώνας!...

Τό γεροντάκι στην αρχή διεμαρτυρήθη ήσυχ, ότι δέν εινε καθόλου τίτσιος, ότι άπεναντία άγαλά τή θρησκεία μας και ότι για νά παρηγορή τούς συγγενείς τών πεθαμένων, έπιγινανε νά διαβάση σε κάθε κηδεία τήν παραμυθητική έπιστολή του Αποστόλου. Τού κάκου όμως... Όπου περνούσε, άκουγε τή όβριστική παρατσούκλι και τή παιδιά τού έφρυζαν λιθάρα.

Τό γεροντάκι με τήν κάκα άρχισε πιά νά χάνη τήν ύπαισην του, έγινε νεκρικός, εδερθιστός και απαντοίσε με βρεθείς, λέγοντας ότι θάρθη καιρός νά τού... διαβάση κ' αυτών τών Αποστόλων!... Η άστυνομία, για νά τόν προφυλάξη από θάνατο διά έκδοβολισμοί, αναγκάζότανε νά τόν πάρη στο κρητήριο και κ' αυτό τόν βρήκαν ένα πρού νεκρό.